

VÕIMALIKUD LÕPUTÖÖDE JUHENDAJAD JA NENDE UURIMISTEEMAD JA -VALDKONNAD

Head tulevased lõpetajad!

Siin on ära toodud sotsioloogia õppekavadel õppejõudude poolt välja pakutud võimalikud uurimisteemad või -suunad selleks aastaks. Selle ülevaate eesmärk on anda tulevastele lõpetajatele ideid ja orientiire, et milliste uurimisteemadega meie õppejõud tegelevad ning millistel teemadel on nad valmis hea meelega teie töid juhendama. Kui te siit siiski endale meelepärast teemat või uurimissuunda ei leia, siis võite endiselt ka oma teema välja pakkuda, kuid kindlasti tuleb leida meie õppejõudude seast sellele tööle juhendaja. Küsimuste korral pöörduge õppekava kuraatori poole!

KAIRIT KALL (kairit.kall@tlu.ee)

Peamised uurimisvaldkonnad ja -teemad:

- (Kollektiivsed) töösuhted, töötingimused
 - Nt ametiühingute roll ja võimekus, strateegiad, innovatsioon, riikideülene koostöö
 - Post-sotsialism (ja selle lõpp) & neoliberalism töösuhetes; erinevate põlvkondade arusaamad töösuhetest/headest töötingimustest
 - Demokraatia töökohal
 - Ametiühingud ja jätkusuutlikkus (sotsiaalne, keskkonnaalane)
- Sotsiaalsed liikumised & koostöö (ametiühingutega) & kollektiivsete identiteetide loome
- Töömigratsioon (Eesti -> Soome; töötajate lähetamine)
- Muutuvad töövormid, platvormitöö
 - Nt platvormitöö tegemise põhjused, edukas olemise strateegiad...
- Keskkonnahoiu-alased hoiakud
 - Nt PRIMUS projektiga seotud teemad, sh on olemas rahvusvahelised võrdlusandmed

Teemad, mis veel paeluvad, st olen valmis juhendama, aga eeldab tudengilt rohkem iseseisvust:

- Erinevad tööturu ja töötamise ning sellest tingitud ebavõrdsusega seotud teemad
- Keskkonnahoiuga seotud hoiakud/elustiilid
 - Nt elustiilide mõtestamine, praktiseerimine jne. (prügisukeldumine, veganlus, jäätmevabadus (*zero waste*), taaskasutusega seotud teemad...)
- Töötamise ja keskkonnahoiu sidumine

- Kuidas luua võimalusi jätkusuutlikult ühiskonda panustada ja seejuures ellu jääda?
- (Muu tudengile huvipakkuv teema)

Meetodid:

- Nii kvalitatiivsed kui ka kvantitatiivsed lähenemised, sh kombineeritud uuringudisainid

KADRI TÄHT (kadri.taht@tlu.ee)

Peamised uurimisvaldkonnad:

- Töö, töötamise ja tööturuga seonduvad teemad:
 - üleminek koolist tööle; noorte sisenemine tööturule ja sellega seotud protsessid (mh perelooma, vanematekodust lahkumine jne);
 - tööturul (sisse-välja) liikumine;
 - tööturult lahkumine seoses vananemisega;
 - heaolu/tervis/jne seos tööturu staatusega;
 - tööturu institutsioonid ja nende mõju;
 - töö- ja pereelu ühildamine;
 - palk ja sissetulek: sooline palgalõhe, palgavaesus, jne
 - tööväärtused;
 - mõni muu töö, töötamise ja/või tööturuga seotud teema
- Ajakasutus
 - Kes, kus, mida ja millal teeb: leibkondade ajakasutus; paaride ajakasutus; jne
- Haridusvalikud, haridusteed;

Meetodid:

- Kvantitatiivsed meetodid (läbilõikeandmed, longituudsed andmed)
 - NB! on olemas väga palju erinevaid kvaliteetseid vabakasutuses (suuremahulisi) andmeid/andmestike (nii Eesti kui rahvusvahelisis), mille pealt oma uurimistöo teha ning mis säästab teid töö-ja ajamahukast andmekogumisest. Näiteks:
 - Euroopa Sotsiaaluuring
 - International Social Survey Project (ISSP), Eesti või rahvusvahelised andmed
 - 2022. aastast olemas Tervis mooduli ning Keskkond mooduli andmed, mis on veel täiesti kasutamata
 - (EU-SILC; EU-LFS)
 - Statistikaameti andmed (mis on paraku tasuta, kuid mida oleks võimalik kasutada nt mõne käimasoleva teadusprojekti raames)
- Sega-meetod (kvantitatiivne ja kvalitatiivne)

EVE-LIIS ROOSMAA (roosmaa@tlu.ee) (lapsehoolduspuhkusel)

Peamised uurimisvaldkonnad:

- Elukestev õpe (EÕ): erinevad osalemise mustrid, erinev või ebavõrdne osalemine EÕs; (mitte)osalemise põhjused ja tajutud raskused erinevate sotsiaalsete rühmade lõikes; täiskasvanute õpikogemus (õpikeskkonna tajumine, rahulolu, õpingute seostamine teiste eluvaldkondadega); ettevõtete, tööandjate panustamine töötajate koolitamisesse – mesotaseme mõjurid, õpingutes osalemise toetamine; laiemalt seosed tööturuga (nt milline osa on oskuste ja teadmiste nõudlusel EÕs osalemise mustrites; kuidas mõjutab tehnoloogiline innovatsioon); riikide võrdlus, makrotaseme mõjurid ehk struktuuri mõju (nt haridussüsteemi ja täiskasvanuõppe korraldus, tööturg, erinevad poliitikameetmed)
- Noored hariduses ja tööturul: töö tähendus, tööväärtused; seos teiste elu sfääridega (pere, tööst ja haridusest vaba aeg, üldisem heaolu)

Viimastest projektidest tõukuvad teemad:

- “Noorte edu toetuseks: võimekus lõimida huvihariduses omandatud formaalharidusse” <= mitteformaalse ja formaalse õppe parem lõimitus
- “TLÜ teaduskeelekeskuse kestlikkuse tagamine” <= Eesti keel teaduskeelena, konkreetsemalt doktoriõppes (nt mis soodustaks rohkem eesti keeles kirjutama ja muul moel teadust tegema)
- “Ümbertöödeldud plast kui eelistatud tooraine: plasti ümbertöötlemismudeli uuendamine” <= erinevate sihtrühmade/tegutsejate hoiakud, arusaamad ümbertöödeldud plasti osas (tootjad, tarbijad, keskkonna aktivistid, poliitikakujundajad jne)

Andmed ja meetodid:

- Peamiselt kvantitatiivsed andmestikud (nt Eesti või rahvusvahelised andmed Tööjõu-, Täiskasvanute koolituse-, Täiskasvanute oskuste uuringust) ja analüüsimeetodid
- Kombineeritud-/segameetod ühendades kvantitatiivset ja kvalitatiivset lähenemist

MART EINASTO (martei@tlu.ee)

Spordisotsioloogia

LIIS OJAMÄE (liis.ojamae@tlu.ee)

Peamised uurimisvaldkonnad:

- Linna- ja eluasemesotsioloogia
- Majandussotsioloogia

Uurimisteemad:

- Eluaseme-eelistused, –valikud, -kättesaadavus <-> kodu, samastumine/identiteet, vara
- Eluasemekultuur, -poliitika ja –turud <-> erinevate tegutsejate perspektiiv
- Elamisviisid ja eluaseme valdamise, kasutamise viisid
- Linnaruumi kasutuspraktikad ja tähendused, identiteet

Hiljutised uurimisprojektid, mis võiks samuti olla inspiratsiooniks teema valikul:

[Pärandruum, elukeskkond ja turism; Väärtustatud elamisruetiumid ja avalik ruum; Kahanevad linnad; Üürieluaseme kättesaadavus ja vajadus - tudengid; Platvormimajandus linnakeskkonnas](#)

Meetodid:

- Peamiselt kvalitatiivne metodoloogia

MARGE UNT (marge.unt@tlu.ee)

Käimasolevad uurimisprojektid, mille raames saaks teha oma lõputöö:

- Täites lünki sotsiaalses kodakondsuses. Uued võtted edendamaks sotsiaalset säilenõtkust Euroopas (EUROSHIP)

Projekt pakub sootundliku ning võrdleva vaate vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vähendamisele suunatud poliitikatele Euroopas. Kesktes on sotsiaalkaitse süsteemide roll, töö digitaliseerumine ja sotsiaal-kaitse kättesaadavuse ning sotsiaalse ja poliitilise agentsuse võimalused.

Kestus: 2020-2023

<https://euroship-research.eu/>

- Ebavõrdsuse kaardistamine üle elukaare (Mapineq)

Projekt uurib põlvkondadevahelist, hariduslikku ning töö- ja tervisealast ebavõrdsust elukaare jooksul viimastel kümnenditel. Selleks kombineeritakse poliitika analüüsi ja isikupõhiste longituudsete andmete ning riikidevahelist võrdlust lubavate andmebaaside analüüsi.

Kestus: 2022-2025

Rahastaja: Euroopa Komisjon, Euroopa Horisont

KADRI AAVIK (kadri.aavik@tlu.ee)

Kesksed märksõnad:

võimusuhted ja ebavõrdsus

Peamised uurimisteemad:

- Soouuringud, soosotsioloogia, feministlikud lähenemised: sugu ja sooline ebavõrdsus ühiskonnas, nt tööturul, soo ristumine teiste sotsiaalsete kategooriatega (interseksionaalsus) – etnilisus, klass, rass, LGBTQ+ jne.
 - Kriitilised mees- ja maskuliinsusuuringud: privilegeeritud mehed ja maskuliinsused, alternatiivsed maskuliinsused, ökomaskuliinsused jne.
- Posthumanism, kriitilised loomauuringud ja veganuuringud: inimeste ja loomade vahelised suhted ühiskonnas kriitilisest sotsioloogilisest perspektiivist; veganlus, jätkusuutlik toidukultuur
- Sotsiaalsed liikumised: loomaõiguslus- ja veganliikumine, feministlik liikumine, keskkonna- ja kliimaliikumine, LGBTQ+ liikumine, koostöö vasakpoolsete sotsiaalsete liikumiste vahel - võimalused ja piirangud
- Kriitilised haridusuuringud: eelkõige kõrgharidus, teadus, neoliberaalne ülikool; võimusuhted, sooline ebavõrdsus haridussüsteemis, teaduses.

Metodoloogilised lähenemised:

kvalitatiivne metodoloogia, interseksionaalsus, feministlik epistemoloogia ja metodoloogia; kriitilised metodoloogiad (kehtivaid võimusuhteid vaidlustavad) laiemalt

Meetodid: kvalitatiivsed meetodid- narratiivne meetod, temaatiline analüüs, diskursusanalüüs

ELLU SAAR (ellu.saar@tlu.ee)

Peamised uurimis ja juhendamisteemad:

- Eeliste ja halvemuste kuhjumine eluteel
 - „Võitjate põlvkonna“ (1960ndate keskel sündinud põlvkonna, praegu 50ndate keskel) eluteed: eluplaanide realiseerumine, rahulolu eluga, hilisem haridustee
 - Empiiriline alus: 2020. ja 2021.aastal tehtud intervjuud 50 selle põlvkonna esindajaga
 - Sotsiaalne taastootmine kolme põlvkonna baasil (vanavanemad, vanemad, lapsed) – Eesti Pere- ja Sündimusuuringu alusel (kvantitatiivne analüüs)

- Vanemate ressursside mõju haridustee kujunemisele – kvantitatiivne analüüs EU-SILC baasil
- Subjektiivne sotsiaalne positsioon, kvantitatiivne analüüs ISSP alusel, riikide võrdlus
- Sotsiaalse kihistumise ja haridussotsioloogia teemadega seostuvad tööd
- Rahvus ja immigratsioon (juhendamine koos Jelena Helemäega)
 - Rahvuse mõju haridusteele – kvantitatiivne analüüs rahvaloenduste (1989, 2000, 2011) ühendatud faili alusel
 - Keda peetakse immigrantideks – aluseks kvantitatiivne uuring Eestis ja Lätis (2022)

PILLE PETERSOO (petersoo@tlu.ee)

Peamised uurimis- ja juhendamisteemad:

- rahvusluse sotsioloogia
 - rahvusliku identiteedi kujunemine ja selle erinevad aspektid
 - identiteedi diskursiivne konstrueerimine
 - lõimumise/integratsiooniga seotud teemad (sh uussisserändajate kohanemine, eri riikide lõimumispoliitika)
 - jne
- toidusotsioloogia
 - toit ja identiteet
 - toiduravalisuse diskursused
 - jätkusuutlik toidukultuur
 - toiduraiskamise vähendamine
 - jne

Metodoloogilised lähenemised:

- kvalitatiivsed meetodid - temaatiline analüüs, diskursusanalüüs, visuaalne analüüs
- kvantitatiivsed meetodid - kontentanalüüs

LIISA MARTMA (liisa.martma@tlu.ee)

Peamised uurimis- ja juhendamisteemad:

- Hariduse ja tööturuga seonduvad teemad
- Osalemine elukestvas õppes:
 - erinevate gruppide osalemine (nt haridustasemest, vanusest jms tingitud osalemise erinevus)
 - riikidevaheline võrdlus (haridussüsteemi, tööturu jms institutsionaalsete näitajate alusel)
- Oskused:

- Oskuste omandamine formaalhariduses; oskuste erinevused erinevate gruppide lõikes; oskuste nõudluse ja pakkumise (mitte)vastavus; oskuste kasutamine ja oskuste areng töökohas

Andmed ja meetodid:

- Kvantitatiivsed andmestikud (Euroopa Tööjõu-uuring; PIAAC; European Jobs and Skills Survey)
- Kvantitatiivsed analüüsimeetodid
- Olen nõus juhendama ka tööturu ja haridusvaldkonnaga seonduvaid lõputöid, milles kasutatakse kvalitatiivseid meetodeid.

PAULINE KOMMER (pauline.kommer@tlu.ee)

Peamised uurimis- ja juhendamisteemad:

- Tööturuga seonduvad teemad
 - Töötute ja vabade töökohtade sobitamine ja mittevastavus
 - Tööjõumigratsioon

Andmed ja meetodid:

- Kvantitatiivsed andmestikud (nt European Social Survey)
- Kvantitatiivsed analüüsimeetodid

TANEL VALLIMÄE (vallimae@tlu.ee)

Peamised teemad uurimis- ja õppetöös:

Keskne uurimisvaldkond on olnud erinevad kodanikuühiskonna küsimused Eestis. Sh MTÜ-de ja SA-de käekäik, nt ressursid, mis puudutavad inimesi, raha, koostööd eri sektoritega, jne. Samuti kodanikualgatuslikud väärtused, vabaihenduste elujõud ja tegevusvõimekus. Tegevusvõimekuse uurimisel on tugev praktiline kogemus, olen üht seda analüüsivat uuringut juhtinud ja selle ise algatanud. Õppetöös on peamised valdkonnad ühiskonnateooriad ja nende ajalugu, sotsiaalne õiglus, rahvuslusideoloogia ja väärtused ühiskonnas, eriti vabaduse teema. Viimasel ajal olen kokku puutunud longituuduuringute (kestvusuuringute) ehk eluteeuuringutega.

PILLE UBAKIVI-HADACHI (pille.ubakivi@tlu.ee)

Peamised uurimisvaldkonnad ja -teemad:

- o Kuuluvustunne ja identiteet
- o Marginaliseeritus ja ebavõrdsus
- o Sugu
- o Keskkond ja inimene
- o Politoloogia ja sotsioloogia kokkupuutepunktid

---Oodatud ka üllatusteemad, kui oled motiveeritud ja valmis iseseisvaks (kuid siiski toetatud) tööks ---

Meetodid:

- o Peamiselt kvalitatiivsed lähenemised

AIRI-ALINA ALLASTE (airi-alina.allaste@tlu.ee)

Noorsoo, kultuuri ja sotsiaalmeedia uurimused

Spetsiifilisemad uurimussuunad:

- o Noorsoo kultuurid ja elustiilid (klubikultuurid, erinevad alternatiivsed elustiilid)
- o Noorte poliitiline osalus (igapäevaelu aktivism, uued sotsiaalsed liikumised, osalus sotsiaalmeedias, erinevate noorte - eesti/vene emakeelega; uussisserändajad/põgenikud - osalus)
- o Noorte ränne ja mobiilsus (noored uussisserändajad, lühiajaline mobiilsus)
- o Alkoholi ja uimasti tarvitamise kultuurid

Kultuurisotsioloogiline ja kvalitatiivne metodoloogia - temaatiline analüüs, põhistatud teooria, (neti) etnograafia, sotsiaalmeedia analüüs, visuaalne analüüs

Hiljutised projektid:

Noorte osaluse suurendamine

<https://www.tlu.ee/yti/teadusprojektid/noorte-osaluse-suurendamine>

Alkoholi tarvitamise kultuurid Euroopa riikides

<https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/5e36f454-57fe-463d-a8ec-355d917f3335>